Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2022

tijdvak 2

maatschappijkunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:
1 Regels voor de beoordeling
2 Algemene regels
3 Vakspecifieke regels
4 Beoordelingsmodel
5 Aanleveren scores
6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.
Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.
Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:
1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:
1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.

5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens.
Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*
Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.
Verduidelijking
Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.
Een fout
Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.
Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

– Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
  en/of
– Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Politiek en beleid

1 maximumscore 2
1 = onjuist
2 = juist
3 = onjuist
4 = juist

indien vier antwoorden juist	2
indien drie of twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

2 C

3 maximumscore 2
De twee machtsmiddelen die in tekst 1 te herkennen zijn (twee van de volgende):
- de toegang tot de media/gebruikmaken van de media
- de toegang tot politici
- de omvang van de groep die zij vertegenwoordigen

per juist antwoord 1

Opmerking
Als de kandidaat een zin letterlijk overschrijft: niet goed rekenen.

4 maximumscore 2
Juiste antwoorden zijn:
- het Rijk / de Nationale overheid / bestuur van het land
- gemeente/lokale overheid / bestuur van de gemeente

5 B

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

6 maximumscore 1

Juist antwoorden (een van de volgende):

huidige situatie	voorstel uit de tekst
Er vinden om de vier jaar verkiezingen plaats.	Er gaan om de drie jaar verkiezingen plaatsvinden.
De zittingstermijn is vier jaar.	De zittingstermijn wordt zes jaar.
Er is één moment waarop de leden worden gekozen.	Er komen verschillende momenten waarop de leden worden gekozen.

7 A

8 B

9 maximumscore 1

Juiste antwoorden zijn (een van de volgende):
- de Trias Politica
- de scheiding der machten/de machtenscheiding
- de rechterlijke macht is onafhankelijk
- de rechtelijke macht is onpartijdig

Ook goed rekenen: er zijn grondrechten.

Opmerking
Niet goed rekenen: er is een grondwet.

10 maximumscore 1

afstand/kloof tussen kiezers en politici

Ook goed rekenen:
- Burgers vinden dat politici niet goed luisteren naar de wensen van de burgers.
- Burgers vinden dat politici hun werk niet goed doen.
- Politici weten niet wat er speelt onder de burgers.
- geringe invloed van burgers op de politieke besluitvorming

11 B

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

12 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):
- Ze keren zich af van de gevestigde partijen/bestuurlijke elite.
- Ze zeggen te luisteren naar de wil van het volk.
- Ze leggen sterk de nadruk op (charismatisch) leiderschap.
- Ze doen vaak een beroep op vaderlandsliefde.

per juist antwoord 1

13 maximumscore 1

De hoofdtaak van de Tweede Kamer die niet goed kon worden uitgeoefend is de controlerende taak.

14 maximumscore 1

Een ander recht van de Tweede Kamer dat past bij deze hoofdtaak is (een van de volgende):
- het recht om ministers en staatssecretarissen ter verantwoording te roepen in een debat/recht van aanvragen dertig leden debat/recht van interpellatie
- het recht om mondelinge vragen te stellen
- het recht om schriftelijke vragen te stellen
- het recht om een (parlementair) onderzoek in te stellen/recht van enquête
- het recht om moties in te dienen

15 A

16 B

17 maximumscore 2

- Met een progressieve coalitie wordt bedoeld dat (voorbeelden van juiste antwoorden): 1
  - de coalitie veranderingsgezind is
  - de coalitie veel persoonlijke vrijheid wil als het gaat om morele en ethische kwesties
- Een voorbeeld hierbij is (voorbeelden van juiste antwoorden): 1
  - een stevige aanpak om de klimaatdoelen te halen
  - open staan te aanzien van migranten
  - open staan voor Europese en internationale samenwerking

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

18 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- Er is geen onafhankelijke rechterlijke macht.
- Er is geen volksvertegenwoordiging die de macht controleert/het laatste woord heeft.
- Grondrechten gelden niet of nauwelijks.
- Oppositie wordt niet toegestaan.
- Als er verkiezingen worden gehouden is er sprake van schijnverkiezingen.
- Als er andere partijen/kandidaten deelnemen aan de verkiezingen dan zijn die goedgekeurd door de hoogste macht.
- Toegang tot de massamedia is alleen voorbehouden aan de partij van de dictator/heersende macht.
- Er is geen sprake van vrijheid van meningsuiting.
- Er is sprake van censuur/geen persvrijheid.

per juist antwoord 1

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Criminaliteit en rechtstaat

19 **maximumscore 1**

Een verwijzing naar Halt in tekst 11 is geen gebruikelijke stap, want (een van de volgende):
- naar Halt worden alleen kinderen vanaf 12 jaar gestuurd.
- het kind uit tekst 11 is te jong om naar Halt gestuurd te worden.
- bij Halt kunnen aan 11-jarigen geen leer- of werkopdrachten opgelegd worden.

20 **maximumscore 2**

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):
- het hebben van foute vrienden
- groepsdruk
- psychische problemen of gedragsproblemen
- een onveilige opvoeding
- problematisch drank- en/of drugsgebruik

per juist antwoord 1

Ook goed rekenen: bij je hebben van wapen / mes.

21 **maximumscore 2**

1 d
2 a
3 b
4 c

indien vier antwoorden juist 2
indien drie of twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0

22 **maximumscore 2**

1 = juist
2 = onjuist
3 = onjuist
4 = onjuist

indien vier antwoorden juist 2
indien drie of twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

23 **maximumscore 2**

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- De aangeleerd gedragstheorie, want het kan zijn dat de kinderen van hun ouders leren hoe zij zich moeten gedragen. Zij nemen hun waarden en normen over.
- De etikettentheorie, want het kan zijn dat de omgeving de ouders als crimineel heeft gezien en de kinderen (familieleden) dan op dezelfde manier worden bekeken.
- De bindingstheorie, want het kan zijn dat de families zich niet verbonden voelen met de rest van de samenleving.

per juist antwoord 1

Opmerking
Als een kandidaat voor de bindingstheorie heeft gekozen, dan de uitleg 'Ze voelen zich met elkaar (als familie) verbonden' niet goed rekenen.

24 **maximumscore 1**

De rechter heeft persoon 2 veroordeeld tot tbs, want hij is ontoerekeningsvatbaar en (een van de volgende):

- moet tegen zichzelf beschermd worden
- de samenleving moet tegen hem beschermd worden
- moet behandeld worden

25 **A**

26 **A**

27 **B**

28 **C**

29 **maximumscore 2**

- Er is sprake van criminaliteit als een relatief begrip wat tijd betreft, want (een van de volgende): 1
  - eerst mochten vrouwen niet autorijden in Saoedi-Arabië, maar nu wel.
  - eerst mochten vrouwen wel autorijden in Saoedi-Arabië, maar toen dertig jaar niet (en nu weer wel).
- Er is sprake van criminaliteit als een relatief begrip wat plaats betreft, want vrouwen mochten in Saoedi-Arabië niet autorijden en in Nederland mocht dat wel 1

30 **D**

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

31 **maximumscore 1**
seponeren

Ook goed rekenen: schikken.

32 **maximumscore 2**
1 en 3

per juist antwoord 1

33 **D**

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Analyse maatschappelijk vraagstuk: woonoverlast

34 maximumscore 4

- Kenmerk 1: het gaat om een situatie die veel mensen onwenselijk vinden 1
- Dit blijkt uit tekst 1 met afbeelding 1, want in tekst 1 staat dat we massaal klagen over lawaai bij de buren / uit de afbeelding in tekst 1 blijkt dat in heel veel gemeentes in Nederland geklaagd wordt over geluidsoverlast 1
- Kenmerk 2: het gaat om een probleem dat door de politiek kan worden opgelost 1
- Dit blijkt uit tekst 2, want in tekst 2 staat dat de Eerste Kamer een nieuwe wet aannam die regelt dat de burgmeester gericht kan ingrijpen en een gedragsverandering kan afdwingen / dat de zogeheten 'aso-wet', een initiatief van de VVD, de mogelijkheden vergroot om ook minder heftige maar toch hardnekkige overlast aan te pakken / dat de nieuwe aanpak hard nodig is volgens VVD-Tweede Kamerlid Ockje Tellengen / dat de burgemeester straks kan aangeven wat de overlastgever moet doen of juist laten (nadat een waarschuwing is uitgedeeld en een gesprek of bemiddeling niets opleverden) 1

of

- Kenmerk 2: er zijn verschillende meningen over de oplossingen 1
- Dit blijkt uit tekst 2, want in tekst 2 staat dat rechters een uithuisplaatsing vaak te drastisch vinden 1

Opmerking
Als een kandidaat het kenmerk dat van toepassing is op tekst 1 met afbeelding 1 (het gaat om een situatie die veel mensen onwenselijk vinden) niet genoemd heeft bij tekst 1 (en dus geen scorepunten toegekend heeft gekregen), maar wel genoemd heeft bij tekst 2, mag 1 scorepunt toegekend worden. Als ook de toepassing van dit kenmerk op tekst 2 juist is, mag ook daarvoor een scorepunt toegekend worden.

35 C

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

36 maximumscore 2

- De VVD behoort tot de **liberale** stroming en een uitgangspunt of kenmerk dat te herkennen is in tekst 2 is het uitgangspunt (nadruk op de kerntaak van de overheid) het handhaven van de openbare orde / het kenmerk dat de liberale stroming pleit voor (relatief) ruimere bevoegdheden voor politie en justitie / (relatief meer) repressieve maatregelen 1
- Dit uitgangspunt is te herkennen omdat uit tekst 2 blijkt (voorbeelden van juiste antwoorden): 1
  - dat de nieuwe wet de mogelijkheden vergroot om de overlast aan te pakken, dus om de openbare orde te handhaven.
  - met de invoering van de nieuwe wet de burgemeester gericht kan ingrijpen en een gedragsverandering kan afdwingen. De burgemeester krijgt dus ruimere bevoegdheden (op het gebied van handhaven openbare orde).
  - de nieuwe wet regelt dat mensen die hun gedrag niet veranderen en overlast blijven veroorzaken een boete kunnen krijgen. Dit is een repressieve maatregel.

Opmerking
Het eerste scorepunt alleen toekennen als stroming en uitgangspunt beide juist zijn.

37 maximumscore 2

- In deze zin is de sociaalculturele invalshoek te herkennen, 1
- omdat (voorbeeld van een juist antwoord): de normen en waarden ten grondslag liggen / het referentiekader van rechters ten grondslag ligt aan dat zij een uithuisplaatsing vaak te drastisch vinden om op te leggen 1

of

- In deze zin is de sociaaleconomische invalshoek te herkennen, 1
- omdat (voorbeeld van een juist antwoord) uithuisplaatsing kosten met zich mee kan brengen, zoals proceskosten, opvangkosten, baanverlies et cetera 1

Opmerking
De twee punten alleen toekennen bij een combinatie van juiste antwoorden. Er zijn dus 2 of 0 punten te behalen.

38 C

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

39 maximumscore 2

a past bij de injectienaaldtheorie/(nummer) 3
b past bij de agendatheorie/(nummer)1
c past bij de theorie van selectieve perceptie/(nummer) 4

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

40 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- Selectiecriterium uitzonderlijkheid, want in tekst 4 staat dat een burgemeester een koopwoning afsluit vanwege geluidsoverlast en dat is voor zover bekend niet eerder in Nederland voorgekomen (r.4-5).
- Selectiecriterium nabijheid, want tekst 4 is geschreven door de regionale krant de Gelderlander. Het afsluiten van de koopwoning vond plaats in de provincie Gelderland. Voor de lezers zal de gebeurtenis waarschijnlijk nabij zijn.
- Selectiecriterium doelgroep, want tekst 4 is geschreven door de regionale krant de Gelderlander. De doelgroep van de krant zijn de inwoners van Gelderland. Deze doelgroep is dan waarschijnlijk geïnteresseerd in wat er zich in Gelderland afspeelt.
- Selectiecriterium belangstelling van een publiek, want de lezers van de Gelderlander/veel lezers zullen waarschijnlijk belangstelling hebben voor het onderwerp van tekst 4 (bijvoorbeeld omdat last hebben van geluidsoverlast herkenbaar kan zijn).
- Selectiecriterium actualiteit, want uit tekst 4 blijkt dat het opleggen van het huisverbod (waarover de tekst gaat) net is gebeurd, dus actueel is (r. 12-14).

per juist selectiecriterium met juiste reden	1

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

41 maximumscore 2

Voorbeelden van preventieve maatregelen:
- woningen geluidsdicht bouwen/renoveren
- een huismeester aanstellen (in bijv. flats)
- voorlichting aan (nieuwe) bewoners geven over de hoeveelheid geluid die acceptabel is voor de buren/omgeving

- voor een juiste preventieve maatregel 1
- voor een juiste uitleg dat deze maatregel geluidsoverlast door buren kan voorkomen en waarom dit volgens de kandidaat werkt om geluidsoverlast door buren te voorkomen 1

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinator in de applicatie Wolf:
- de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 24 juni te accorderen.

Ook na 24 juni kunt u nog tot en met 30 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	naar: bd.nl van 2 maart 2020
tekst 2	naar: het Reformatorisch Dagblad van 5 februari 2020
tekst 3	naar: ad.nl van 6 maart 2020
tekst 4	naar: joop.vara.nl van 7 maart 2020
tekst 5	naar: denederlandsegrondwet.nl
tekst 6	naar: eenvandaag.avrotros.nl van 28 januari 2020
tekst 7	naar: de Volkskrant van 20 mei 2020
tekst 8	naar: lc.nl van 12 februari 2020
tekst 9	bron: parool.nl van 24 april 2018
tekst 10	naar: prodemos.nl van juni 2021
tekst 11	naar: dvhn.nl van 28 februari 2020
tekst 12	naar: NRC Handelsblad van 19 januari 2021
grafiek 1	bron: omroepzeeland.nl van 2 maart 2020
tekst 13	naar: ed.nl van 12 maart 2020
afbeelding	bron: door Hardscarf - eigen werk, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=78153009
tekst 14	naar: indebuurt.nl van 19 december 2019
tekst 15	naar: rechtspraak.nl van 20 maart 2020
tekst 16	naar: trouw.nl van 23 juni 2018 en autorai.nl van 21 mei 2018
tekst 17	naar: Trouw van 24 december 2020
tekst 18	naar: omroepbrabant.nl van 4 juli 2020
tekst 19	naar: dtvnieuws.nl van 23 augustus 2018

bijlage

tekst 1 en afbeelding 1	bron: gelderlander.nl van 18 augustus 2020
tekst 2	bron: nu.nl van 24 januari 2017
tekst 3	bron: destentor.nl van 20 augustus 2020
tekst 4	bron: gelderlander.nl van 16 november 2020

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.